

2019-11-14

Motion från Vänsterpartiet

Uppdatera bolagsdirektiv för Nacka kommuns bolag

»Halten av växthusgaser ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig.«

FN:s klimatkonvention

”Ökningen av jordens medeltemperatur ska hållas ”väl under 2 grader C” och vi ska ”vidta åtgärder” för att begränsa uppvärmningen till max 1,5 grader.”

Det globala klimatavtalet i Paris 2015

Bakgrund

I slutet av 2017 sände fler än 15 000 forskare från 184 länder en kraftig varning till mänskligheten. De menar att mänskligheten nu riskerar sin framtid, och att vi med nuvarande trender rör oss mot omfattande mänskligt lidande och en katastrofal biologisk utarmning. I Nacka och vår omgivning.

I FN:s klimatpanels (IPCC) nya rapport (oktober 2018), Global Warming of 1.5°C¹, varnas för kraftigt ökade klimatförändringar om den globala uppvärmningen blir 2 grader i stället för 1,5. IPCC:s rapport pekar mot att den halva graden kan bli avgörande för nackabors framtid.

FN-rapporten tar upp hur extrema väderhändelser som torka, tropiska stormar och översvämningar riskerar att bli betydligt allvarligare i det högre scenariot. Vid två graders uppvärmning riskerar 2,4 miljarder människor att utsättas för värmeböljor varje år och nästan lika många att lida av vattenbrist. Två miljarder människor kommer att beröras av översvämningar år 2050, jämfört med drygt 500 miljoner i dag.

Klimatförstöringarna är redan här i Sverige och Nacka. Enligt Lantmännen var skördarna 2018 en halvering mot ett normalår². Enligt SMHI riskerar både fortsatta extrema väderhändelser och även mer subtila förändringar orsakade av klimatförändringar påverka vårt hälsotillstånd³.

Nacka behöver påbörja en reduktion av koldioxidutsläppen med ett minimum av årliga utsläppsminskningar på 10 % i absoluta termer⁴. Det visar en svensk forskningsgrupp bestående av Uppsala Universitet, CEMUS, CSD Uppsala och SLU.

¹ <http://ipcc.ch/report/sr15/>

² <https://lantmannen.com/press-och-nyheter/skord-2018/>

³ <https://www.smhi.se/kunskapsbanken/vad-betyder-2-c-global-temperaturokning-for-sveriges-klimat-1.92072>

⁴ En svensk forskningsgrupp (Uppsala Universitet, CEMUS, CSD Uppsala och SLU) har tagit fram beräkningar som visar att en svensk kommun behöver minska sina utsläpp med 10-15 procent per år för att göra sin beskärda del av de globala klimatåtgärderna, <http://www.web.cemus.se/wp-content/uploads/2017/08/Koldioxidbudget-och-va%CC%88gar-till-en-fossilfri-framtid-fo%CC%88r-Ja%CC%88rfa%CC%88lla-kommun-20171017.pdf>

Nackaborna brinner för klimatomställning

Att begränsa uppvärmningen till 1,5 grader är möjligt inom fysikens lagar, men det skulle enligt rapporten kräva förändringar som saknar motstycke. Begränsningen av den globala uppvärmningen till 1,5 grader kräver "snabba och långtgående" förändringar inom energi, industri, byggnader, transporter och städer.

Det finns ett extremt stort intresse för klimatet: 89% av Nackaborna är klimatmedvetna och att 80% föredrar att köpa varor och tjänster från företag som är klimatmedvetna⁵.

Potentiellt viktiga aktörer i Nacka kommuns omställning till hållbarhet är två av våra kommunalt ägda bolag: Nacka Energi AB (NEAB) och Nacka Vatten och Avfall AB (NVOA).

Nacka kommun har som ägare ett gyllene läge att stärka bolagens hållbarhetsarbete. Bland annat med tanke på:

- att NEAB tagit fram en uppdaterad affärsplan där hållbarhet ingår i både vision och affärsplan och att hållbarhet skall vara en av två fokus (tillsammans med digitalisering) som genomsyrar hela bolaget
- att bolagen har en unik möjlighet att kommunicera och folkbilda i dialog med NEABs och NVOA:s många kunder inom bolagens kärnkompetenser som är viktig för klimatomställningen: energi- och energiförsörjning och vatten och avfall.
- att allt fler redan idag kräver klimatansvar av framtida arbetsgivare⁶. Extra viktigt för våra kommunala bolags som är i branscher med svårigheter att rekrytera.

Förslag till beslut

Vänsterpartiet Nacka yrkar

- att uppdatera bolagsdirektiven till NEAB och NVOA. I direktiven ska framgå att bolagen tar fram en klimatomställningsplan så att de gör sin del för att nå målet om högst 1,5 graders global uppvärmning. Planen ska inbegripa en koldioxidbudget med årliga utsläppsminskningar på minst 10 % i absoluta termer och uppnå nollutsläpp till år 2030.
- att uppdatera bolagsdirektiven till NEAB och NVOA att de kontaktar och uppmuntrar sina företagskunder att utarbeta planer för att minska sina utsläpp i motsvarande grad. Planerna ska inkludera hållbarhetsanalyser, omställningsplaner och koldioxidbudgetar
- att uppdatera bolagsdirektiven till NEAB och NVOA att de tillsammans genomför en informations- och påverkansarbete där privatkunderna tillsammans minskar sina utsläpp i motsvarande grad.

Runt 6 000 vetenskapliga studier har bidragit med kunskapsläget. Nackabor brinner för hållbarhet. Det är nu upp till Nacka kommun att omsätta forskarnas slutsatser och våra invånares vilja i handling.

Vänsterpartiet Nacka

Amanda Sandholm Lisa Rasmussen

Tomas Ottoson

⁵ <https://www.nacka.se/globalassets/boende-miljo/dokument/hallbarhet/klimatpaverkan-intervjuundersokning-2016.pdf>

⁶ Se t ex Dagens Nyheter Debatt 2 dec 2018: www.dn.se/debatt/vi-kraver-klimatansvar-av-vara-framtida-arbetsgivare/